

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

نخود آزاد

رقم جدید نخود دیم مناسب کشت پاییز در مناطق معتدل و نیمه گرمسیری کشور

سطح زیر کشت نخود در ایران ۷۰۰ هزار هکتار می باشد که ۹۵ درصد آن (۶۶۵ هزار هکتار) در شرایط دیم کشت می گردد. این محصول از نظر سطح زیر کشت در ایران در رتبه سوم (پس از گندم و جو) و در دنیا در رتبه چهارم (پس از هندوستان، پاکستان و ترکیه) قرار دارد. میانگین عملکرد جهانی نخود ۸۲۰ کیلوگرم می باشد که ترکیه با تولید ۹۵۰ کیلوگرم در هکتار بالاترین عملکرد و ایران با تولید ۴۰۰ کیلوگرم در هکتار کمترین تولید در واحد سطح را دارا هستند. عوامل مختلفی در پایین بودن عملکرد نخود در ایران موثر می باشند که پتانسیل پایین عملکرد، حساسیت به بیماری برق زدگی ارقام بومی و کشت بهاره از مهمترین آنها می باشند. در کشت بهاره به علت قطع بارندگی در اکثر سال ها از اواسط اردیبهشت ماه به بعد، این گیاه مرحله گل دهی، غلاف دهی و پر کردن دانه را با تنش خشکی سپری می نماید که این تنش خشکی آخر فصل از مهمترین عامل کاهش عملکرد گیاه محسوب می شود. این رقم، اولین رقم پرمحصول و در عین حال دانه درشت، مقاوم یا متحمل به بیماری برق زدگی، تیپ بوته ایستاده (مناسب برداشت مکانیزه) و مناسب کشت پاییز است که برای مناطق معتدل و نیمه گرمسیر کشور از جمله کرمانشاه، لرستان، ایلام، گلستان و گچساران معرفی می گردد که سطح زیر کشت نخود در این مناطق بیش از ۳۷۰ هزار هکتار است.

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

مشخصات زراعی و کیفی رقم آزاد

شجره رقم	این لاین از تری وی کراس (three way cross) لاین‌های FLIP 85- 122C/FLIP 82-150C//FLIP 86-77C بدست آمده است.
میانگین عملکرد در آزمایش مقدماتی، A تست و B تست سال‌های ۷۴-۷۸	رقم آزاد: ۱۴۹۰ کیلوگرم در هکتار، شاهد (ارقام محلی): ۷۵۷ کیلوگرم در هکتار
میانگین عملکرد در آزمایش‌های سازگاری سال‌های ۸۰-۸۳	رقم آزاد: ۱۵۶۵ کیلوگرم در هکتار، شاهد (ارقام محلی): ۱۰۹۵ کیلوگرم در هکتار
میانگین عملکرد در مقایسه با ارقام شاهد در طرح‌های تحقیقی - ترویجی	رقم آزاد: ۱۳۸۰ کیلوگرم در هکتار، شاهد (ارقام محلی): ۹۰۹ کیلوگرم در هکتار
میانگین ارتفاع بوته	۴۷ سانتی‌متر
تیپ بوته	ایستاده
زمان کشت	پاییزه
واکنش نسبت به بیماری برق‌زدگی	متحمل
میانگین درصد پروتئین دانه	۲۱/۵ درصد

جدول توجیه اقتصادی رقم آزاد برای کشت در مناطق معتدل و نیمه گرمسیر کشور

مناطق مورد توصیه کشت	حداقل سطح بیش بینی شده (هکتار)	میانگین عملکرد دانه ارقام محلی در آزمایش سازگاری	میانگین عملکرد دانه رقم آزاد در آزمایش سازگاری	افزایش تولید (کیلوگرم)
مناطق معتدل و نیمه گرمسیر کشور از جمله کرمانشاه، لرستان، ایلام، گلستان و گچساران.	۳۷۰۰۰۰ هکتار	۱۰۹۵ کیلوگرم در هکتار	۱۵۶۵ کیلوگرم در هکتار	۱۷۳۹۰۰۰۰۰

با فرض ۵۰۰۰ ریال قیمت هر کیلوگرم نخود، سالانه ۸۶۹۵۰۰ میلیون ریال درآمد اضافی عاید کشاورزان خواهد شد.

موسسه تحقیقات کشاورزی ویم کشور

جمهوری اسلامی ایران

وزارت جهاد کشاورزی
سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی

نخود آزاد